

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 375/2023-11

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Petra Straku (sudca spravodajca) a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom JUDr. Gabrielom Laktišom, Mariánska ulica 8, Nitra, proti rozsudku Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky č. k. 6Ssk/52/2021 z 29. marca 2023 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 26. júna 2023 domáha vyslovenia porušenia svojich základných práv na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a rovnosť s ostatnými účastníkmi súdneho konania podľa čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky. Tiež navrhuje zrušiť namietaný rozsudok najvyššieho správneho súdu, priznať finančné zadosťučinenie 10 000 eur a náhradu trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že Všeobecná zdravotná poisťovňa, a. s. (ďalej len „zdravotná poisťovňa“), vydala výkaz nedoplatkov z 9. apríla 2013, ktorým uložila sťažovateľovi povinnosť zaplatiť neodvedený preddavok na poisťnom v sume 73,83 eur za obdobie január 2012 a február 2012 (ďalej len „výkaz nedoplatkov“). Sťažovateľ proti tomuto výkazu nedoplatkov podal 17. apríla 2023 námietky, tvrdiac, že od mája 1992 nebol samostatne zárobkovo činnou osobou (ďalej len „SZČO“). Zdravotná poisťovňa požiadala Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou, pobočka Trenčín o vydanie platobného výmeru, ktorý jej aj vyhovel rozhodnutím č. PV 301/00031/2013 z 9. mája 2013 a následne rozhodnutím z 3. júla 2013 konanie prerušil až do právoplatného ukončenia súdneho konania na Krajskom súde v Nitre pod sp. zn. 26S/48/2012 proti žalovanému Ústrediu práce, sociálnych vecí a rodiny o posúdenie otázky oprávneného zaradenia sťažovateľa do evidencie uchádzačov o zamestnanie pri súbehu jeho živnostenského oprávnenia.

3. Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou (ďalej aj „úrad“) rozhodnutím č. k. PV 301/00031/2013/R z 9. marca 2018 zamietol odvolanie sťažovateľa a potvrdil platobný výmer.

4. Sťažovateľ sa žalobou doručenou krajskému súdu 13. augusta 2018 domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia úradu. Spornou otázkou v konaní bolo posúdiť, či možno sťažovateľa považovať za platiteľa poisťného v postavení samostatne zárobkovo činnnej osoby (ďalej len „SZČO“) za obdobie od 1. januára 2012 do 16. februára 2012 podľa § 11 ods. 1 písm. b) zákona č. 580/2004 Z. z. o zdravotnom poistení a o zmene a doplnení zákona č. 95/2002 Z. z. o poisťovníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Krajský súd správnu žalobu sťažovateľa rozsudkom č. k. 23Sa/71/2018 z 21. júna 2021 zamietol ako nedôvodnú. Považoval za preukázané, že sťažovateľ v čase od 1. januára 2012 do 16. februára 2012 bol držiteľom živnostenského oprávnenia s obchodným menom [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] s dňom vzniku oprávnenia 22. marca 1992, a tým mu vznikla povinnosť platiť poisťné na verejné zdravotné poistenie. Vyčíslený nedoplatok v platnom výmere považoval krajský súd za správny. Sťažovateľ svoju živnostenskú činnosť ukončil k 16. februáru 2012.

5. Najvyšší správny súd namietaným rozhodnutím kasačnú sťažnosť sťažovateľa zamietol, pričom sa stotožnil s právnym posúdením veci krajským súdom, podľa ktorého sťažovateľ bol povinný odvádzať preddavky na poisťné na verejné zdravotné poistenie ako SZČO.

II.

6. Sťažovateľ argumentuje, že počas súvisiaceho konania zdôrazňoval, že nevykonával a neprevádzkoval žiadnu živnosť od mája 1992, a tým spĺňal všetky podmienky zápisu do evidencie uchádzačov o zamestnanie. Tiež uvádza, že v máji 1992 vrátil na sekretariát vtedajšieho živnostenského úradu svoj živnostenský list s tým, že nemôže vykonávať žiadne živnostenské podnikanie pre nezlučiteľnosť s vykonávaním funkcie riaditeľa závodu [REDAKOVANÉ]. Podľa jeho názoru bolo preto povinnosťou vtedajšieho živnostenského úradu vydať rozhodnutie o zrušení živnostenského oprávnenia sťažovateľa. Z uvedeného dôvodu preto tvrdí, že najvyšší správny súd sa nedostatočným spôsobom vysporiadal s jeho argumentáciou. Tiež tvrdí, že živnostenský úrad postupoval v konaní chaoticky. Najvyššiemu správne súdu vytyka, že v rozhodnutí sa nevysporiadal so skutočnosťou, že po vrátení živnostenského listu nepodával v nasledujúcich rokoch daňové priznanie z dane z príjmu (ani nulové).

III.

7. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri ktorej predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07). K iným dôvodom, ktoré môžu zakladať záver o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti, nesporne patrí aj ústavnoprávny rozmer, resp.

ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci, posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (IV. ÚS 362/09, IV. ÚS 62/08).

8. Ústavný súd nie je opravnou inštanciou všeobecných súdov. Skutkový stav a právne závery všeobecného súdu sú predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by prijaté právne závery boli so zreteľom na skutkový stav arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neudržateľné (III. ÚS 599/2022).

9. Ústavný súd poukazuje na svoj ustálený právny názor, podľa ktorého odôvodnenia rozhodnutí správneho súdu a kasačného súdu nemožno posudzovať izolovane (II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08), pretože prvostupňové a kasačné konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok (III. ÚS 494/2022).

10. Najvyšší správny súd v namietanom rozsudku (bod 38) uvádza, že zákonná právna úprava relevantná v rozhodnom čase, keď mal sťažovateľ odovzdať svoj živnostenský list na živnostenskom úrade, neupravovala zánik živnostenského oprávnenia vrátením živnostenského listu živnostenskému úradu. Vrátenie živnostenského listu živnostenskému úradu prichádzalo do úvahy výlučne v prípade, ak živnostenské oprávnenie zaniklo (i) smrťou podnikateľa, ak nepokračujú v živnosti dedičia alebo opatrovník ustanovený na správu podniku, (ii) zánikom právnickej osoby, ak nejde o prípady podľa § 14 a 15 zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení účinnom do 30. júna 1994 (ďalej len „zákon č. 455/1991 Zb.“), (iii) uplynutím doby, pokiaľ živnostenský list alebo koncesná listina boli vydané na dobu určitú a (iv) rozhodnutím živnostenského úradu (bližšie pozri § 57 ods. 1 zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení účinnom do 30. júna 1994). Najvyšší správny súd preto správne skonštatoval, že „vráteniu živnostenského listu predchádzal zánik živnostenského oprávnenia“, nie naopak, ako sa domnieva sťažovateľ. Živnostenský úrad (ktorý živnostenský list alebo koncesnú listinu vydal) zruší živnostenské oprávnenie, ak o to podnikateľ požiada [§ 58 ods. 1 písm. c) zákona č. 455/1991 Zb.], čo však sťažovateľ neurobil. V administratívnom konaní ani nebolo žiadnym dokladom zo strany sťažovateľa preukázané vrátenie živnostenského listu živnostenskému úradu. Námietky sťažovateľa tak najvyšší správny súd vyhodnotil ako nedôvodné a nespôsobilé spochybníť vecnú správnosť rozsudku krajského súdu.

11. Uvedené právne závery krajského súdu a najvyššieho správneho súdu potvrdzujú aj závery v súvisiacej právnej veci sťažovateľa (rozsudok krajského súdu č. k. 23Sa/85/2017 z 11. júna 2018 v spojení s rozsudkom najvyššieho súdu č. k. 9Sžsk/154/2018 z 27. mája 2020), v ktorej bolo potvrdené rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu o nezaradení sťažovateľa do evidencie uchádzačov o zamestnanie na jeho žiadosť zo 4. marca 2011 z dôvodu, že sa nachádzal v registri vtedajšieho živnostenského odboru obvodného úradu ako SZČO. Teda aj v čase žiadosti o zaradenie sťažovateľa do evidencie uchádzačov o zamestnanie bol sťažovateľ SZČO, a to aj napriek tomu, že žiadnu zárobkovú činnosť podľa čestného vyhlásenia nevykonával.

12. Z uvedeného je zrejmé, že najvyšší správny súd ústavne akceptovateľným spôsobom odôvodnil namietaný rozsudok a jeho odôvodnenie nie je poznačené zjavným omylom či už v skutkových zisteniach alebo v právnom posúdení. Preto namietaný rozsudok najvyššieho správneho súdu nebol spôsobilý porušiť uplatnené základné práva sťažovateľa a ústavná sťažnosť bola podľa § 56 ods. 2

písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov odmietnutá ako zjavne neopodstatnená.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 18. augusta 2023

Robert Šorl
predseda senátu